

Міністерство культури та інформаційної політики України
Міністерство освіти і науки України
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України
Державна академія хореографії Узбекистану
Державна музична академія Хунанського педагогічного університету Китаю

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

**РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ
ЗАСОБАМИ РІЗНИХ ВИДІВ МИСТЕЦТВА**

16–17 квітня 2021 р.

Головний координатор конференції

*кафедра хореографії Інституту сучасного мистецтва
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*

Київ – 2021

Розвиток художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 16–17 квітня 2021 р. Київ : НАКККиМ, 2021. 216 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва», яку 16–17 квітня 2021 року провели: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, Інститут проблем виховання НАПН України. До збірника увійшли статті пленарного засідання та трьох секцій.

Редакційна колегія

Чернець В. Г. – ректор Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор філософії, професор, заслужений працівник освіти України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки; **Бех І. Д.** – директор Інституту проблем виховання Національної академії наук України, доктор психологічних наук, академік Національної академії педагогічних наук України; **Вантух М. М.** – завідувач кафедри хореографії Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, професор, народний артист України, Герой України, академік Національної академії мистецтв України; **Степаненко Л. М.** – проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доцент, доктор педагогічних наук, заслужений працівник культури України; **Азизбаєв С. С.** – професор Узбецького національного інституту музичного мистецтва ім. Юнуса Раджабі; **Комаровська О. А.** – завідувач лабораторії естетичного виховання мистецької освіти Інституту проблем виховання АПН України, доктор педагогічних наук; **Ся Сюнцзюнь** – проректор Музичної академії Хунанського педагогічного університету, професор, доктор філософії, член Комітету з викладання теорії мистецтва Міністерства освіти Китаю, експерт з оцінки мистецького проєкту Національного фонду соціальних наук, експерт з оцінки Дипломного центру Міністерства освіти Китаю; **Єргашева Г. Т.** – доктор філософії (PhD) з мистецтвознавства Державної консерваторії Узбекистану; **Ван Гуанхуй** – науковий керівник докторантури з історії Китаю Хунанського педагогічного університету, завідувач кафедри хореографії Музичної академії Хунанського педагогічного університету, професор, член Китайської асоціації хореографів, віцепрезидент Асоціації професійних досліджень танцю Хунанської асоціації освіти; **Кулиняк М. А.** – директор Інституту сучасного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат мистецтвознавства, доцент; **Корисько Н. М.** – заступник завідувача кафедри хореографії Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доцент, заслужений працівник культури України; **Завалевський Ю. І.** – перший заступник Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», професор, доктор педагогічних наук; **Гайдамака О. В.** – начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту загальної середньої освіти в Новій українській школі Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», кандидат педагогічних наук; **Тараканова А. П.** – методист вищої категорії відділу змісту позашкільної освіти та виховної роботи Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України, відмінник освіти України; **Шалапа С. В.** – доцент кафедри хореографії Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, член Міжнародної ради танцю CID UNESCO.

Автори статей відповідають за правдивість і вірогідність викладеного матеріалу, за достовірність цитування джерел і посилань на них. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Статті подано в авторській редакції.

Секція 3

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Бевзенко В. В.

ВІДОБРАЖЕННЯ МІФОЛОГІЧНОЇ ГОГОЛІВСЬКОЇ ТЕМАТИКИ
В БАЛЕТНИХ ПОСТАНОВКАХ 180

Гулик В. С.

КОЗАЦЬКИЙ ТАНЕЦЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 185

Гурський В. І.

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ І ЮНАЦТВА
ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ..... 188

Долматова К. М., Рой Я. В.

ТВОРЧИЙ ВНЕСОК ГАННИ КУШНІРОВОЇ В РОЗВИТОК
УКРАЇНСЬКОГО БАЛЕТУ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ 193

Любимова-Лисиця М. В.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ЦЕ МОЖЛИВО І ВАЖЛИВО 198

Солонська О. В.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФЛЕЙТА»
В РОЗКРИТТІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ ... 204

Філімонова Х. О.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДИТИНИ
НА ПРИКЛАДІ АНСАМБЛЮ ЕСТРАДНОГО ТАНЦЮ «АЛЕГРО»
ПІДЛІТКОВОГО КЛУБУ «СУЧАСНИК» МІСТА БЕРДЯНСЬКА..... 209

FORMATION AND DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES CHILDREN AND YOUTH BY MEANS OF THE CHOREOGRAPHIC ART OF UKRAINE

Annotation. The article examines choreographic education as a system that is aimed at the formation and development of the creative abilities of children and youth. The value of choreographic education has been determined, which lies in the fact that it enhances the content component of general education and contributes to the practical application of the skills and abilities of children received in a general education institution, stimulates their cognitive motivation, develops creative potential, skills of adaptation to modern society.

Keywords: choreographic art of Ukraine, creativity, choreographic education, types of choreographic education, creative groups, priority principles.

УДК 792.82.071.2"199/201"

ТВОРЧИЙ ВНЕСОК ГАННИ КУШНІРОВОЇ В РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО БАЛЕТУ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Анотація. Досліджено творчий доробок народної артистки України Ганни Кушнірової. Проаналізовано початок творчого шляху балерини; висвітлено події, що вплинули на зростання сольної кар'єри артистки (участь у міжнародних балетних конкурсах: 1981, Москва, срібна медаль; 1987, Токіо, золота медаль); вказано напрями діяльності Г. Кушнірової в постсценічний період, пов'язані з педагогічною роботою в спеціалізованих середніх і вищих навчальних осередках Києва, а також репетиторською практикою в Національній опері України.

Ключові слова: Ганна Кушнірова, український балетний театр, класичний танець, академічна хореографія.

Долматова Катерина Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії, спеціаліст вищої категорії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)

Рой Яна Вікторівна, викладач циклової комісії музики і хореографії, спеціаліст другої категорії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)

Рубіж ХХ – ХХІ століть в історії українського балету позначився активним підйомом мистецьких процесів, які поступово стали відповідати загальному розвитку світового балетного театру. Звичайною практикою для українських танцівників стала участь у міжнародних хореографічних конкурсах, балетмейстери отримали можливість працювати за кордоном, балетні вистави набули нових

художніх рис – символізм, метафоричність, висока емоційна тональність, сформувалася нова художня культура виконавства тощо. У коло перелічених мистецьких зрушень доволі органічно вписалася постать прими-балерини Київського державного академічного театру опери і балету імені Тараса Шевченка (далі – Київський ДАТОБ імені Т. Шевченка) *Ганни Степанівни Кушнірової*.

Аналіз досліджень і публікацій засвідчив, що відомості про творчі здобутки балерини періодично з'являлися в публікаціях радянських театрознавців – М. Варзацької [1, 2–4], Н. Зубаревої [3, 7–8], М. Кухарчука [4, 10–11] і статтях сучасних мистецтвознавців: А. Підлипської [5, 314–317], Л. Жиліної [2] та ін. Сценічний успіх Г. Кушнірової в контексті її перемог на міжнародній балетній сцені висвітлив Ю. Станішевський у монографіях «Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: історія і сучасність» (Київ, 2002) [7] і «Національна опера України, 2001–2011» (Київ, 2012) [6]. Інформацію про події сценічного життя танцівниці містять кілька друкованих та електронних енциклопедичних видань [8; 9]. Разом з тим, детальних життєписів про творчу діяльність балерини, на жаль, підготовлено не було.

Метою публікації є вивчення сценічних здобутків Г. Кушнірової в контексті мистецьких процесів, які відбувалися на сцені Київського ДАТОБ імені Т. Шевченка на межі ХХ–ХХІ століть. Поставлена мета обумовила вирішення таких завдань: розглянути початок творчого шляху балерини; висвітлити події, що вплинули на зростання сольної кар'єри артистки; з'ясувати напрями діяльності Г. Кушнірової в постсценічний період.

Ганна Степанівна Кушнірова народилася 1957 року в Києві. Родина була далекою від мистецтва: батько – токарь, мати – інженер. У світ хореографії Г. Кушнірова потрапила майже випадково, головним чином завдяки наполегливості матері. Танцівниця згадувала про це так: «У дитинстві мені не часто доводилося мати гарні іграшки, хоч вони мені страшенно подобались. Мама дуже любила балет, мріяла, щоб я стала балериною, й одного разу сказала мені: якщо постарася і вступиш до хореографічного училища, я куплю тобі великого симпатичного ведмедика. Я й постаралась» [1, 4]. Тож фахову освіту Г. Кушнірова здобула в Київському державному хореографічному училищі, де їй пощастило навчатися в класі відомого педагога, чудового знавця класичного танцю – Галини Кирилової, яка «прищеплювала своїм вихованкам тонке відчуття академічного стилю, здатність наповнювати танець власними переживаннями і переконливою акторською грою» [2].

По завершенні навчання в училищі 1975 році Г. Кушнірову як випускницю з прекрасною танцювальною технікою зарахували до балетної трупи Київського ДАТОБ імені Т. Шевченка, де танцівниця розпочала шлях у велике мистецтво з кордебалету. Незважаючи на те, що педагоги училища пророчили їй блискучу театральну кар'єру, тривалий час (чотири роки) балерина не мала жодних перспектив увійти в коло провідних солістів. Сама вона пригадувала через роки: «Я так довго танцювала в кордебалеті, що поставила на собі хрест і на тому заспокоїлась. І якби не Олена Михайлівна Потапова і її участь у моєму житті, хто знає, як би все склалося» [1, 2].

Дійсно, важливого значення для формування подальшої творчої долі танцівниці набула її робота з педагогом-репетитором, народною артисткою СРСР О. Потаповою, розпочата 1980 року. Співпраця доволі швидко принесла несподівані наслідки: того самого року Г. Кушнірова взяла участь у Республіканському (перше місце) і Всесоюзному конкурсі балету в Москві (друге місце і звання лауреата). У межах конкурсної програми артистка підготувала па-де-де з балету А. Адана «Корсар», партію Одилії з третього акту «Лебединого озера» П. Чайковського та хореографічну мініатюру за мотивами казки «Царівна-жаба», яку вона танцювала в парі з автором – солістом Київського ДАТОБ імені Т. Шевченка й водночас випускником балетмейстерського відділення Московського театрального інституту – Вадимом Федотовим.

1981 року Г. Кушнірова стала «відкриттям» IV Міжнародного конкурсу артистів балету в Москві, де здобула друге місце й срібну медаль. Мистецтвознавиця Л. Жиліна зазначала, що під час жеребкування балерина витягла один з останніх номерів – 123-й, і здавалося, що її виступ пройде непоміченим, але вже в першому турі Г. Кушнірова привернула до себе увагу членів журі чистою танцю, красою ліній і здатністю віднайти надзвичайно виразні засоби для створення художнього образу [2]. Мистецтвознавець І. Диченко згодом писав: «Потрібно було бачити Ганну Кушнірову за мить до виходу на сцену Большого театру в па-де-де з "Лебединого озера"... Ще до перших музичних акордів вона перетворилася в Одилію, чимось нагадувала птаха, здатного ось-ось кинутися на свою жертву. Широта жесту, якась особлива, «металева» інтонація її танцювальної мелодії мимоволі захоплювали» [2]. Варто наголосити, що Одилія завжди посідала особливе місце в репертуарі артистки, про цю роль вона говорила в одному з інтерв'ю: «Я виходила в образах Одетти і Одилії вже багато разів, але й донині не вважаю роботу над ними завершеною». На питання, яка партія їй найближча, відповіла: «Мабуть, усе-таки Одилія. Я прагну передати в цьому образі невідворотну демонічну силу, енергію характеру, сліпучу жіночу красу» [1, 3].

Перемоги на республіканських, всесоюзних і міжнародних конкурсах одразу відкрили Г. Кушніровій шлях у провідні солістки. У її репертуарі з'явилися такі партії, як: Кітрі та Повелителька дріад («Дон Кіхот» Л. Мінкуса), Егіна («Спартак» А. Хачатуряна), Ліза («Марна пересторога» Л. Герольда), Франциска («Голубий Дунай» Й. Штрауса), Жізель, Сильфіда, Ольга (однойменні балети А. Адана, Х. Левенсхольда, Є. Станковича), Нікія, Гамзатті («Баядерка» Л. Мінкуса), Мавка («Лісова пісня» М. Скорульського), Кармен («Кармен-сюїта» Ж. Бізе – Р. Щедрина). Уже згадувана Л. Жиліна зазначала, що Г. Кушнірова належала до солісток, які мали багатогранну творчу індивідуальність та з однаковим успіхом виконували як лірико-романтичні, так і драматичні, сповнені глибокої внутрішньої експресії партії [2]. Інша театрознавиця Н. Зубарева писала про балерину: «Виконавській манері Ганни Кушнірової притаманні витонченість, природність і виразність, на сцені танцівниці сповнена чарівності й натхнення. Неповторна творча індивідуальність і багатий внутрішній світ допомагають їй наділити своїх героїнь полум'яною емоційністю та чуттєвістю» [3, 7].

Подальшому зміцненню сценічного успіху балерини сприяла її участь у Міжнародному конкурсі балету в Токіо, який відбувся у листопаді 1987 року. Дует Ганна Кушнірова – Віктор Яременко отримав перші премії і був визнаний найкращим виступом. Як пригадувала сама танцівниця, готувалися вони до конкурсу місяць у Москві: В. Яременко зі своїм педагогом училища (випускник Московського хореографічного училища) О. Прокоф'євим, а Г. Кушнірова з О. Потаповою та педагогом-репетитором Большого театру М. Семеновою. У конкурсну програму увійшли па-де-де з балетів: «Корсар» А. Адана, «Лебедине озеро» П. Чайковського, «Раймонда» О. Глазунова, а також фрагмент з балету «Собор Паризької Богоматері» М. Жарра в хореографії французького балетмейстера Р. Петі. Варто додати, що танцівникам довелося за досить короткий час подолати певні адаптаційні труднощі – звикнути до лінолеумних покриттів на сцені та занадто вологого клімату. Проте вони мобілізували всі свої духовні та фізичні сили заради того, щоб продемонструвати по-справжньому піднесений танець. Після перемоги на токійському конкурсі Г. Кушніровій присудили почесне звання народної артистки УРСР [1, 3].

Незважаючи на високу нагороду, балерина не стала «спочивати на лаврах». 1998 року в Києві вона взяла участь у I Міжнародному фестивалі сучасної хореографії «Танець XXI століття», де здобула спеціальну премію «Лотос-98» [8]. Того самого року відбувся бенефіс балерини, який дозволив шанувальникам її таланту повною мірою оцінити різнобічність творчого обдарування солістки Київського ДАТОБ імені Т. Шевченка. Особливе враження справили фрагменти з балетів «Золотий вік» Д. Шостаковича («Танго») і «Собор Паризької Богоматері» М. Жарра (адажіо Квазімодо й Есмеральди) у виконанні Г. Кушнірової та В. Чуприни (у Києві після конкурсного виступу в Токіо дует виконувався вперше). Крім того, у межах бенефісу було показано дві прем'єри – концертні мініатюри: «Усе минає» на музику сучасного грецького композитора Вангеліса (одного з перших авторів і виконавців електронної музики, справжнє ім'я – Е. Папатанасіу) і «Чотири поцілунки» на музику Я. Сібеліуса в постановці А. Рехвіашвілі (Г. Кушнірова – О. Шаповал). Темою першого танцювального номера стали швидкоплинність часу, одвічність боротьби життя і смерті; а поклоніння, потяг, пристрасть, збайдуження – чотири різні форми кохання – стали темою другого. У творчому вечорі артистки взяли участь вітчизняні й зарубіжні колеги по сцені: А. Волочкова (Большой театр, Москва), С. Такіта, С. Толстоп'ятова, В. Буртан, А. Дацишин, Д. Матвієнко, М. Мотков, В. Чуприн, О. Шаповал та інші виконавці [3, 8].

2000 року Г. Кушнірова продемонструвала здатність легко опановувати нові для неї хореографічні стилі, зокрема, вона звернулася до лексики японського танцю «буто» й виконала головну роль у балеті японського хореографа І. Ямади «Крила п'тьми». Як зазначала очевидиця театральної події, мистецтвознавиця Л. Жиліна, «яскраво виражена сповільненість рухів "буто" спонукає глядачів до філософського осмислення явищ життя і самоспоглядання. Виконувати його можуть лише ті артисти, яких дійсно одухотворює танець. До таких і належить Ганна Кушнірова» [2].

Наприкінці сценічної кар'єри Г. Кушнірова перейшла на педагогічну роботу, чому, зокрема, сприяло здобуття нею вищої освіти на театрознавчому факультеті Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. Карпенка-Карого (2001, клас В. Фіалко) і Міжнародного слов'янського університету (2003, клас Е. Стебляк). Ще під час останніх років роботи в театрі, у 1996–1998 роках, балерина почала викладати в хореографічному ліцеї Української академії танцю. Власні професійні спостереження від педагогічного процесу артистка згодом коментувала так: «Коли виступають діти, звертаю увагу на їхні найтипівіші помилки й аналізую потім, чому вони трапляються. Мене цікавлять і навчальні програми, і спосіб життя маленьких танцівників, і навіть матеріальне забезпечення навчального процесу. Без того, що називають школою, не буває хорошого балету» [2].

Із 2003 року Г. Кушнірова обіймає посаду доцента кафедри хореографії та пластичного виховання Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. Карпенка-Карого. З 2006 року (і до сьогодні) працює педагогом-репетитором Національної опери України [9].

Весь творчий шлях Г. Кушнірової був пов'язаний зі сценою Київського ДАТОБ імені Т. Шевченка (з 1992 р. – Національної опери України). Серед головних подій, які вплинули на зростання сольної кар'єри артистки, насамперед, варто зазначити її участь у міжнародних балетних конкурсах (1981, Москва, срібна медаль; 1987, Токіо, золота медаль), динамічне засвоєння нею як академічного хореографічного репертуару, так і різних напрямів сучасної хореографії. Постсценічний період роботи Г. Кушнірової був пов'язаний з активною педагогічною практикою в спеціалізованих середніх і вищих осередках освіти Києва, а також репетиторською діяльністю з артистами Національної опери України.

Література

1. Варзацька М. Подорожі, море і квіти Ганни Кушнірової. *Театральний концертний Київ*. 1988. № 1. С. 2–4.
2. Жилина Л. Как становятся примой-балериной. *День*. 2002. 21 августа. URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/taym-aut/kak-stanovyatsya-prima-balerinoy> (дата звернення: 21.03.2021).
3. Зубарева Н. Золотий вік Ганни Кушнірової. *Театральний концертний Київ*. 1998. № 3. С. 7–8.
4. Кухарчук М. Вогонь почуттів. *Театральний концертний Київ*. 1983. № 19. С. 10–11.
5. Підлипська А. Школа жіночого балетного виконавства Національної опери України імені Т. Г. Шевченка. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Мистецтвознавство*. 2018. № 4. С. 314–317.
6. Станішевський Ю. Національна опера України, 2001–2011. Київ : Музична Україна, 2012. 301 с.
7. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: історія і сучасність. Київ : Музична Україна, 2002. 734 с.
8. Туркевич В. Хореографічне мистецтво України в персоналіях : біобібліографічний довідник / Біографічний ін-т НАН України. Київ : Інтеграл, 1999. 223 с.
9. Цебенко І. Кушнірова Ганна Степанівна. *Енциклопедія сучасної України*. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=52518 (дата звернення: 21.03.2021).

HANNA KUSHNIROVA'S CREATIVE CONTRIBUTION INTO UKRAINIAN BALLET DEVELOPMENT IN THE LATE XX – EARLY XXI CENTURIES

Annotation. *The article is dedicated to the analysis of the creative work of the national artist of Ukraine Anna Kushnirova. The publication considers the beginning of the ballerina's career; covered events that influenced the growth of the artist's solo career (participation in international ballet competitions: 1981, Moscow, silver medal; 1987, Tokyo, gold medal); the directions of activity of H. Kushnirova in the post-stage period related to pedagogical work in specialized secondary and higher educational establishments of Kiev, as well as tutoring practice at the National Opera House of Ukraine were clarified.*

Keywords: *Hanna Kushnirova, Ukrainian ballet theater, classical dance, academic choreography.*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ЦЕ МОЖЛИВО І ВАЖЛИВО

УДК 792.8:37.018.43

Анотація. *Представлено дистанційне навчання як нову модель освіти, що має враховувати інтегративний характер сучасності. Розкрито особистий досвід викладання хореографії в умовах дистанційної освіти, окреслено умови її забезпечення на прикладі тандему синхронного / online й асинхронного / offline способів навчання.*

Ключові слова: *реформування освіти, дистанційне навчання, хореографічна освіта, новітні педагогічні технології, навчальний процес.*

Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства, а також соціально-економічні зміни, які відбуваються в Україні, вимагають суттєвих змін у багатьох сферах діяльності держави. Насамперед це стосується реформування освіти. Національною програмою «Освіта. Україна ХХІ століття» передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження в навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій і науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти, входження України в трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації [3].

В Україні Національною програмою інформатизації передбачено розвиток дистанційної освіти. Положення концепції базуються на низці законодавчих і нормативно-правових актів: Конституція України, закон України «Про освіту», закон України «Про Національну програму інформатизації», постанова Верховної Ради України від 06.07.2000 № 1851 ІІІ «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2000–2002 роки», указ Президента України

**Любимова-Лисиця
Марина Валеріївна,**
*керівник Зразкового
художнього колективу
ансамблю сучасного
та спортивного
танцю «Аделаїда-
Денс», член Федерації
чирлідінгу
та чирспорту України
(Київ, Україна)*